

Predmet C-661/23 [Jeszek]ⁱ**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

9. studenoga 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

9. studenoga 2023.

Kazneni postupak protiv:

R.S.

Predmet glavnog postupka

Kazneni postupak pred drugostupanjskim sudom protiv bojnika R.S. koji je u prvostupanjskom postupku nepravomoćno proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela iz članka 343. stavka 1. Kodeksa karnog (Kazneni zakon, u daljnjem tekstu: Kk), u stjecaju s člankom 338. stavkom 1. Kk, u vezi s člankom 12. stavkom 1. i člankom 11. stavkom 2. Kk.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Usklađenost s pravom Unije, s obzirom na članak 2., članak 4. stavke 2. i 3. i članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a, u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, nacionalnih odredaba kojima se predviđa umirovljenje po sili zakona suca vojnog suda proglašenoga nesposobnim za obavljanje profesionalne vojne službe, ali sposobnim za obavljanje službe suca.

ⁱ Naziv ovog predmeta je izmišljen i ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

Prethodna pitanja

1. Treba li pravo Unije – uključujući članak 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i vrijednost vladavine prava koja je u njemu sadržana, kao i članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje o temeljnim pravima – tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kao što je:

(a) članak 233. ustave z dnia 11 marca 2022 r o obronie Ojczyzny (Zakon od 11. ožujka 2022. o obrani domovine), kako je izmijenjen ustavom z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 28. srpnja 2023. o izmjeni Građanskog zakonika i određenih drugih zakona) (Dz.U. 2023., poz. 1615.), u skladu s kojim je sucu nacionalnog vojnog suda oduzeto pravo da ostane na dužnosti suca suda o kojem je riječ nakon što je taj sudac otpušten iz profesionalne vojne službe (uključujući i zbog toga što je proglašen trajno nesposobnim za obavljanje profesionalne vojne službe), što uključuje i pravo tog suca da sudjeluje u sastavu tog suda u predmetima koji su mu dodijeljeni prije stupanja na snagu tih odredbi;

(b) članak 13. ustave z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 28. srpnja 2023. o izmjeni Građanskog zakonika i određenih drugih zakona) (Dz.U. 2023., poz. 1615.), u skladu s kojom se na dan stupanja na snagu odredbi iz točke (a) sudac nacionalnog vojnog suda, koji je otpušten iz profesionalne vojne službe pod gore opisanim okolnostima, automatski umirovljuje?

Utječe li na odgovor na to pitanje činjenica da se odredba iz točke (b) prvog pitanja odnosi i odnosit će se samo na jednog suca koji sudjeluje u sastavu suda koji je uputio zahtjev (tzv. zakon *ad hominem*) a da je istovremeno zadržano slično pravo priznato tužiteljima, na temelju kojeg oni mogu ostati na položaju vojnog tužitelja unatoč tome što su otpušteni iz profesionalne vojne službe?

2. Treba li pravo Unije, uključujući i odredbe navedene u prvom pitanju, tumačiti na način da je u okolnostima navedenima u prvom pitanju umirovljenje suca nacionalnog vojnog suda po sili zakona bez učinka, tako da taj sudac može nastaviti sudjelovati u sastavu suda koji je uputio zahtjev i da su sva državna tijela, uključujući pravosudna tijela, obvezna omogućiti mu nastavak sudjelovanja u sastavu tog suda prema dosad važećim pravilima?

3. Treba li pravo Unije – uključujući, s jedne strane, članak 2. UEU-a i vrijednost vladavine prava koja je u njemu sadržana, članak 4. stavak 3. UEU-a i u njemu sadržano načelo lojalne suradnje, članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a, članak 267. UFEU-a te načela djelotvornosti i nadređenosti i, s druge strane, članak 2. UEU-a i vrijednost demokracije koja

je u njemu sadržana, članak 4. stavak 2. UEU-a i načelo diobe vlasti – tumačiti na način da pravo ili obveza nacionalnog suda da suspendira primjenu nacionalnih odredbi koje su predmet zahtjeva za prethodnu odluku, uključujući one sa zakonskom snagom, proizlazi izravno iz prava Unije?

Utječe li na odgovor na to pitanje činjenica da nacionalno pravo ne predviđa mogućnost da sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku suspendira primjenu nacionalnih odredbi i da je u okolnostima glavnog postupka potrebno odrediti takvu suspenziju dok sud koji je uputio zahtjev ne uzme u obzir elemente tumačenja prava Unije sadržane u odgovoru na taj zahtjev?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 2., članak 4. stavci 2. i 3. i članak 19. stavak 1. drugi podstavak Ugovora o Europskoj uniji;

Članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima

Navedene odredbe nacionalnog prava

Članci 10. i 13. Ustave z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 28. srpnja 2023. o izmjeni Građanskog zakonika i određenih drugih zakona) (Dz.U. iz 2023., poz. 1615.);

- U skladu s člankom 10., „[u] Ustawi z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny [Zakon od 11. ožujka 2022. o obrani domovine] (Dz.U. poz. 2305. i iz 2023., poz. 347. i 641.) članak 233. zamjenjuje se sljedećim: „U slučaju otpusta vojnog tužitelja, koji je profesionalni vojnik, iz profesionalne vojne službe, on ostaje na dužnosti tužitelja u toj organizacijskoj jedinici tužiteljstva neovisno o broju radnih mjesta za tužitelje u toj jedinici”
- U skladu s člankom 13., „[s]udac vojnog suda otpušten iz profesionalne vojne službe koji ostaje na dužnosti suca na dan stupanja na snagu ovog zakona, od tog se dana umirovljuje. [...]”. U skladu s člankom 14. Zakona o izmjeni, obje odredbe stupaju na snagu 15. studenoga 2023.

Članak 175. stavak 1., članak 180. Konstytucje Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske);

Članak 233. Ustave z 11 marca 2022 roku o obronie Ojczyzny (Zakon od 11. ožujka 2022. o obrani domovine), u tekstu koji je bio na snazi do 14. studenoga 2023., u skladu s kojim „[u] slučaju otpusta suca vojnog suda ili vojnog tužitelja, koji je profesionalni vojnik, iz profesionalne vojne službe, on ostaje na dužnosti suca ili tužitelja u toj organizacijskoj jedinici suda ili tužiteljstva neovisno o broju radnih mjesta u tim jedinicama. [...]”.

Kratak prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Činjenično stanje i tijek postupka u ovom predmetu odgovaraju onima u predmetu C-646/23.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva

- 2 Obrazloženje je u načelu u velikoj mjeri identično s obrazloženjem zahtjeva za prethodnu odluku u predmetu C-646/23.
- 3 U odnosu na drugo pitanje, sud koji je uputio zahtjev precizira da se ono odnosi na posljedicu utvrđenja da navedene odredbe nacionalnog prava nisu sukladne s pravom Unije. Sud koji je uputio zahtjev izražava sumnje u vezi s učincima buduće odluke Suda na djelotvornost nacionalnih odredaba kojima se predviđa umirovljenje po sili zakona suca koji zasjeda u sastavu suda koji je uputio zahtjev. Kako bi si razjasnio praktične učinke utvrđenja nesukladnosti navedenih odredaba s pravom Unije, sud koji je uputio zahtjev očekuje odgovor da li su u tom slučaju sva državna tijela, uključujući i pravosudna tijela, dužna tom sucu osigurati da i nadalje zasjeda u sudskom sastavu, u skladu s ranijim načelima.
- 4 U odnosu na treće pitanje, sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da se ono odnosi na djelotvornost suspenzije nacionalnih odredbi u razdoblju nakon dobivanja odgovora Suda na zahtjev za prethodnu odluku pa do trenutka dok ne donese odluku na temelju tog odgovora. Poljsko pravo, uključujući i Zakon o kaznenom postupku, ne predviđa mehanizam suspenzije primjene odredaba bilo kojeg da su ranga, što tim više čini nemogućim tumačenje u skladu s pravom Unije. Istovremeno, sud koji je uputio zahtjev se pita je li mogućnost takve suspenzije, kad je riječ o odredbama zakonskog ranga, sukladna, među ostalim, načelu diobe vlasti, vrijednosti demokracije, navedenoj u članku 2. UEU-a, ili članku 4. stavku 2. UEU-a. Stoga je odgovor na to pitanje objektivno nužan, jer bi u suprotnom slučaju u trenutku primanja odgovora Suda – a prije donošenja bilo kakve odluke kojom se uzimaju u obzir elementi tumačenja prava Unije sadržani u tom odgovoru – djelotvornost zahtjeva za prethodnu odluku bila iluzorna, s obzirom da bi sudac koji zasjeda u sastavu suda koji je uputio zahtjev po sili zakona bio umirovljen.
- 5 Obrazloženje zahtjeva za primjenu ubrzanog postupka je identično onome u zahtjevu za prethodnu odluku u predmetu C-646/23.